

Lisa 6. Kroonilise südamepuudulikkusega patsiendi palliatiivne ravi

Palliatiivravi eesmärk on vähendada südamepuudulikkusega kaasnevaid sümptomeid, parandada elukvaliteeti ja vältida korduvaid hospitaliseerimisi. Palliatiivravi on näidustatud eelkõige patsientidele, kes on sümptomaatilised optimaalsest medikamentoosest ravist hoolimata. Vajadus palliatiivravi mõne komponendi (nt psühholoogiline nõustamine) järele võib tekkida haiguse ükskõik millises staadiumis. Seepärast tuleks hinnata patsiendi palliatiivravi vajadust haiguse igas etapis. Palliatiivravi ei välista muud aktiivravi ja toimub sellega paralleelselt.

Palliatiivravi komponendid

- Fookuses on **elukvaliteet ja sümptomite kontroll** (õhupuudus, valu, iiveldus jne) ning sümptomite regulaarne hindamine.
- Patsiendile pakutakse psühholoogilist ja spirituaalset tuge ning hinnatakse depressiooni, ärevuse, sotsiaalse isolatsiooni taseme ja koduse toe vajadust. Hinnatakse ka omastehooldajate toimetulekut.
- Patsiendiga arutletakse haiguse olemusest, prognoosist, tema eelistustest ja väärtustest elu lõppu puudutavates küsimustes. Patsient annab nõusoleku või keeldub elustamisest, samuti räägitakse sümptomite kontrolli võimalustest terminaalses staadiumis ja surmakohast.
- Patsiendiga arutatakse terminaalses staadiumis kardioverter-defibrillaatori deaktiveerimise võimalust.
- Raviskeemi optimeeritakse ja vajaduse korral lõpetatakse järk-järgult ravimite võtmine:
 - eesmärk on vähendada kõrvaltoimete esinemist, ravimite interaktsioone ja lihtsustada raviskeemi, et parandada ravisoostumust;
 - vaadatakse üle ravimite jätkuv näidustatus ja võimaluse korral lõpetamine (nt statiin, aspiriin primaarseks preventsooniks) haiguse lõppstaadiumis;
 - kõrvaltoimete tekkel korrigeeritakse raviskeemi, näiteks sümptomaatilise hüpotensiooni korral ACEI/ARB-i/BB annuse vähendamine või lõpetamine. Ravimid lõpetatakse ükskhaaval ja hoolika jälgimise all;
 - protsessis on tähtis koostöö patsiendi ja tema omastega ning nende eelistuste prioriseerimine.
- Palliatiivravi toimub soovitatavalt koostöös multidistsiplinaarse meeskonnaga, kellel on eriväljaõpe.
- Patsientide autonoomia seatakse raviotsuseid tehes esikohale, eriti terminaalses faasis.